

Flygtningenævnets afgørelse af selve flygtningestatusspørgsmålet er endelig. Det fremgår herudover af forarbejderne til bestemmelsen, at den er tiltænkt et snævert anvendelsesområde, og at det vil have undtagelses karakter, at justitsministeren (nu integrationsministeren) giver humanitær opholdstilladelse til udlændinge, der har fået afslag på en ansøgning om asyl. Der henvises til lovforslag nr. L 201 af 20. marts 1985, jf. Folketingstidende 1984-85, Tillæg A, sp. 4091.

Det følger af udlændingelovens § 33, stk. 4, at en ansøgning om humanitær opholdstilladelse, der indgives i tilknytning til, at et afslag på en ansøgning om asyl og den i forbindelse hermed fastsatte udrejsefrist forkyndes for udlændingen, har opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen. Det betyder, at udlændingen har ret til at forblive her i landet under sagsbehandlingen og fortsat kan få udgifterne til sit underhold dækket af Udlændingestyrelsen og være indkvarteret på et indkvarteringssted for asylansøgere m.v.

Siden begyndelsen af 2001 har Integrationsministeriet oplevet en stor stigning i antallet af ansøgninger om humanitær opholdstilladelse med deraf følgende stigning i sagsbehandlingstiden og merbelastning af indkvarteringssystemet. Uanset den markante stigning i ansøgningstallet er det samlede antal meddelte humanitære opholdstilladelser forblevet på samme niveau som hidtil. Der er således tale om en merbelastning, som ikke forholdsmæssigt hænger sammen med en stigning i antallet af ansøgninger om humanitær opholdstilladelse, der har en reel mulighed for at blive imødekommet.

Det fremgår således af en foreløbig opgørelse foretaget af Integrationsministeriet, at andelen af asylansøgere, der efter afslag på en ansøgning om asyl indgiver ansøgning om humanitær opholdstilladelse – ansøgningsfrekvensen – i 2000 udgjorde ca. 48 % (ministeriet modtog i 2000 ansøgninger om humanitær opholdstilladelse vedrørende 788 personer, og samme år blev 1628 personer meddelt afslag på en ansøgning om asyl i Flygtningenævnet), i 2001 ca. 67 % (ministeriet modtog i 2001 ansøgninger om humanitær opholdstilladelse vedrørende 1377 personer, og samme år blev 2062 personer meddelt afslag på en ansøgning om asyl i Flygtningenævnet), og i første halvår af 2002 udgjorde ca. 85 % (ministeriet modtog i første halvår af 2002 ansøgninger om humanitær opholdstilladelse vedrørende 1060 personer, og i samme periode blev 1243 personer meddelt afslag på en ansøgning om asyl i Flygtningenævnet). Det bemærkes, at tallene er opgjort på baggrund af oplysninger i Udlændingeregisteret.

Det fremgår endvidere, at der i 2000 blev givet humanitær opholdstilladelse i 20 sager omfattende 31 personer (svarende til 4,7 % af de ansøgninger om humanitær opholdstilladelse, der blev behandlet samme år), i 2001 i 34 sager omfattende 83 personer (svarende til 6,3 % af de ansøgninger om humanitær opholdstilladelse, der blev behandlet samme år) og i første halvår af 2002 i 10 sager omfattende 25 personer (svarende til 4,7 % af de ansøgninger om humanitær opholdstilladelse, der blev behandlet i samme periode). Det bemærkes, at tallene er manuelt opgjort.

Samtidig hermed er sagsbehandlingstiden i Integrationsministeriet for ansøgninger om humanitær opholdstilladelse steget fra gennemsnitligt 2-3 uger i 2000 til 2-3 måneder i 2002.

Det er efter regeringens opfattelse en nærliggende mulighed, at den stigende sagsbehandlingstid har betydning for antallet af ansøgninger om humanitær opholdstilladelse, idet asylansøgere, der har fået endeligt afslag på en ansøgning om asyl, opnår en forlængelse af deres ophold her i landet ved at indgive en ansøgning om humanitær opholdstilladelse i tilknytning til forkyndelsen af et afslag på en ansøgning om asyl og den i forbindelse hermed fastsatte udrejsefrist. Den relativt lange sagsbehandlingstid vedrørende ansøgninger om humanitær opholdstilladelse kan på denne måde siges at have en selvforstærkende effekt, ligesom den skaber problemer i forhold til indkvarteringssystemet på asylcentre, hvor gruppen af afviste asylansøgere, hvis ansøgninger om humanitær opholdstilladelse er under behandling, er indkvarterede.

Hertil kommer, at det efter regeringens opfattelse ikke er hensigtsmæssigt, at bestemmelsen om humanitær opholdstilladelse i praksis bliver anvendt som en ekstra instans i forhold til udlændinge, der opholder sig her i landet, fordi de har indgivet ansøgning om asyl. Det stigende antal ansøgninger om humanitær opholdstilladelse modvirker tillige den konsekvente effektivering af endelige afgørelser om afslag på ansøgninger om asyl, som den seneste ændring af udlændingeloven skulle sikre, jf. lov nr. 365 af 6. juni 2002 om ændring af udlændingeloven og ægteskabsloven med flere love (Afskaffelse af de facto-flygtningebegrebet, effektivisering af asylsagsbehandlingen, skærpede betingelser for meddelelse af tidsbegrænset opholdstilladelse og stramning af betingelserne for familiesammenføring m.v.). Det følger således herefter af udlændingelovens § 33, stk. 2, at udrejsefristen altid fastsættes til straks ved endeligt afslag på asyl. Der henvises til Folketingstidende 2001-2002, Tillæg C, sp. 678.